

Landschapskrant

Haspengouw en Voeren

Grootloon

Inhoud

Beste lezer

Landschapskrant – September 2011 – Nummer 24

Na een kwakkelige zomer is het hopen op een prachtige herfst. Het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren heeft alleszins een wervelend activiteitenprogramma klaar staan. We starten op 18 september met de Landschapsdoedag, waar we kleine landschapselementen voor jou tot leven brengen. Maar er is meer: de sapmobiël gaat weer op ronde, er zijn infomomenten over zeldzame diertjes en de trage wegen in Voeren worden in de bloemetjes gezet. Tot op één van onze activiteiten!

Het RLH-team

Plannen om te planten?

Doen de blozende appels aan de bomen je watertanden en zin krijgen om zelf ook wat hoogstamfruitbomen te planten? Ben je van plan om deze winter een mooie haag langs je weide te planten?

Bij het **Landschapsloket** kan je terecht met al je vragen over deze kleine landschapselementen. We geven je gratis advies over soortenkeuze, natuurvriendelijke inrichting van jouw perceel, subsidiemogelijkheden, vergunningen enz. En als je wil, schakelen we onze ervaren landschapsteams in om de aanplant uit te voeren zodat je er je winterslaap niet voor hoeft te laten. Landschapsherstel gaat niet enkel over het planten van nieuwe bomen en struiken. Ook oude knotbomen, poelen, bronnetjes en zelfs veldkapelletjes of smeedijzeren hekwerken krijgen onze aandacht. Deze elementen dragen vaak een hele historie met zich mee of zijn kleine schatten voor de natuur. We komen ze jammer genoeg regelmatig verwaarloosd in het landschap tegen. Heb je zo'n vergeten stukje geschiedenis staan? Aarzel niet om contact met ons op te nemen. Wij doen al het mogelijke om je verder te helpen!

Ook op onze **Landschapsdoedag** kan je terecht voor gratis advies over het aanleggen of onderhouden van kleine landschapselementen.

Meer info: **Landschapsloket** | landschapsloket@rlh.be | 011 31 38 98

Landschapsloket

Sapmobiël

Landschapsdoedag

B. akkerbrood

Korte berichten

Landschapsdoedag

Zondag 18 september

Voor de 7de editie van de **Landschapsdoedag** trekken we naar de **rentmeesterij van Alden Biesen**. Iedereen kent ongetwijfeld de landcommanderij en haar prachtig kasteel. Maar ook de rentmeesterswoning, een beetje verderop gelegen, draagt een hele geschiedenis met zich mee. Het is een herenhoeve uit de 17de eeuw, opgetrokken in Maaslandse renaissancestijl. De rentmeester beheerde de eigendommen van de landcommandeur en zorgde voor zo groot mogelijke opbrengsten. Het volledige programma van de **Landschapsdoedag** vind je verder in deze krant.

Sappige appels

Boskoop, Gravensteiner, Cox, Sterappel, Klumpkes, Court-pendu of IJzerappels. Het zijn hoogstamappelsoorten van hier, ideaal voor het persen van overheerlijk appelsap. Pluk minstens vier fruitkisten appels (± 100 kg), maak een afspraak met de sociale werkplaats van de Nationale Boomgaardenstichting vzw en laat je eigen fruit persen door de **sapmobiel**.

De sapmobiel trekt er voor het derde opeenvolgende jaar op uit. Tussen 18 september en 9 november rijdt deze mobiele fruitpers van dorp tot dorp door Haspengouw en Voeren. Het enige wat je moet doen is de appels van je eigen hoogstamfruitbomen plukken en ze bij de sapmobiel aanbieden. De machine perst vervolgens je fruit tot een gezond fruitsap. Per liter geperst sap betaal je ter plaatse 1 euro. Het sap wordt vacuüm verpakt in drinkboxen van 5 liter en is 2 jaar houdbaar. Hieronder vind je de nieuwe perskalender met de plukdagen. Schrijf je snel in bij de Nationale Boomgaardenstichting vzw, zodat je de sapmobiel niet mist.

PERSDAGEN (inschrijven verplicht)

18/9	Wellen	Oude Kerkhof
19/9 en 20/9	Kortessem	Boomgaardenstichting, Leopold III-straat 8
22/9 en 23/9	Nieuwerkerken	Sociaal Huis, Kerkstraat 113
27/9 tem 29/9	Bilzen	Gemeentelijk stapelplein, Kapittelstraat
02/10	Hoeselt	Sint-Huibrechts-Hern; Tramstraat 10
03/10 tem 07/10	Borgloon	Stroopfabriek, Stationsstraat 54
08/10	Gingelom	Jorishoeve, Boekhoutstraat 35
12/10 tem 14/10	Voeren	Moelingen, Kerkplein
15/10	Sint-Truiden	Tuinbouwschool, Diestersteenweg 146
17/10 tem 21/10	Sint-Truiden	Tuinbouwschool, Diestersteenweg 146
23/10 en 24/10	Riemst	Sporthal, Sint-Jansstraat 8c
26/10 tem 28/10	Herk-de-Stad	Kasteel Gasterbos, Gasterbosstraat 1
31/10 en 01/11	Herk-de-Stad	Pastorie Donk, Dreefstraat 1
02/11 tem 04/11	Kortessem	Boomgaardenstichting, Leopold III-straat 8
06/11	Alken	Moezelstraat
08/11 en 09/11	Kortessem	Boomgaardenstichting, Leopold III-straat 8

Meer info of inschrijvingen: nbsw@boomgaardensteunpunt.be | 012 39 10 36

Geen eigen appels?

Heb je geen eigen appels, maar zou je toch graag willen genieten van dit overheerlijke sap? Noteer dan alvast de onderstaande data in je agenda. Op deze dagen kun je op de aangegeven locaties tegen een aantrekkelijke prijs appels komen plukken, de sapmobiel doet de rest.

PLUKDAGEN (telkens van 10.00 tot 15.00u)

08/10	Gingelom	Jorishoeve, Boekhoutstraat 35
15/10	Sint-Truiden	Tuinbouwschool, Diestersteenweg 146
31/10	Herk-de-Stad	Pastorie Donk, Dreefstraat 1
07/11	Kortessem	Enkelenberg, Boschelstraat ten einde
10/11	Kortessem	't Hoge Root, Boschelstraat 21

Appels in de aanbieding?

Heb je te veel appels voor eigen gebruik en wil je je appels aanbieden aan andere geïnteresseerden? Of ben je juist op zoek naar onbespoten appels? Geef dan je naam, adres en telefoonnummer door aan het regionaal landschap. Wij helpen je zoeken naar geïnteresseerde afnemers of brengen je bij voldoende aanbod in contact met een trotse hoogstameigenaar. Contact: leader@rlh.be | 011 31 38 98

7de editie Landschapsdoedag

Zondag 18 september 2011 13.30u – 18.00u

Rentmeesterij Alden Biesen, Reekstraat 138 – Rijkhoven (Bilzen)

Stel je eigen programma samen

 WANDELLEN	Op stap met de natuurwachter 13.30u, 14.30u In het spoor van de das 14.00u, 15.00u Bezoek de fruitboomkwekerij 14.00u Wandeling vol kleine landschapselementen vrije wandeling (± 6,5 km), gratis folder aan infostand
	Met de fiets door het boerenland 14.00u en 16.00u
 DEMONSTRATIES	De boomverzorger aan het werk 13.30u Hagendorser aan het werk 14.30u Schapen drijven 15.00u en 16.00u
 WORKSHOPS	Knopen leggen 14.30u Maak je eigen appelsoep 14.00u en 16.00u Hoe fotografeer je het landschap? 14.00u en 16.00u Insectenzoektocht 14.30u Kinderworkshops: <ul style="list-style-type: none"> • maak je eigen insectenhotel 14.00u, 15.00u en 16.00u • wat leeft er in de poel 14.00u en 15.00u • boomklimmen tussen 14.30u en 17.30u • viezebeestjestocht 15.30u
 INFORMATIE	Het verhaal van oude bomen 15.30u Bezoek aan het rietveld (waterzuivering) 14.00u en 15.00u Onderhoud van hoogstambomen 16.00u Poel aanleggen 14.00u en 15.30 u Geschiedenis van de rentmeesterij en de omgeving 13.30u en 15.00u

Voor de activiteiten kan je je vanaf 13 uur inschrijven aan de infostand van het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren. Deelnemen is gratis, het aantal deelnemers is beperkt. Zorg best voor stevige schoenen. Voor de begeleide fietstocht worden er fietsen voorzien. Hou er rekening mee dat het op sommige plaatsen flink klimmen is. Voor de workshop fotografie moet je een digitaal fototoestel meebrengen.

Dag vol kleine landschapselementen

Hagen, heggen, poelen, hoogstamboomgaarden, knotbomen, ... Ze bepalen het typische landschap in Haspengouw en Voeren en ze zijn zo belangrijk voor de natuur. Op onze 7e **Landschapsdoedag** zetten we dit jaar dan ook de 'beheerders' van het landschap in de kijker: wie draagt er allemaal zijn steentje bij om het landschap te onderhouden en te herstellen? En we geven ideeën over wat je zelf kan doen in jouw directe omgeving om de natuur een handje te helpen.

Er zijn doorlopende demonstraties hagen vlechten, creatief met snoeihout, composteren, Wie zelf aan de slag wil kan zich inschrijven voor één van de workshops. Je kan een boeiende wandeling maken of fietsen langsheen boomgaarden en holle wegen. Doe zeker ook mee met de zoektocht van de rentmeester, hij betaalt je uit in munten en je maakt kans om een leuke prijs te winnen.

In het park van de rentmeesterij vind je heel wat informatie over organisaties die zich inzetten voor landschap en natuur. Er is ook een streekmarkt met typische producten van bij ons. Je kan onder andere de beroemde grottenkaas, honing en Haspengouwse wijnen kopen. En op ons terras kan je genieten van een streekbier, een koffie of een stuk taart. De opbrengst van het terras is voor de natuur.

Hoe er heen?

- **Met de wagen** parkeer je op de parking van de Landcommanderij Alden Biesen (Kasteelstraat 6, Rijkhoven-Bilzen). Je wandelt voorbij de ingang van het kasteel en volgt de weg omhoog tot aan de rentmeesterij (± 250m).
- **Fietsers** vinden de rentmeesterij tussen knooppunt 68 en 85 van het fietsroutenetwerk en kunnen hun fiets achterlaten in de boomgaard naast het gebouw.
- Wie kiest voor het **openbaar vervoer** kan met de trein tot in het station van Bilzen, van daaruit vertrekt een gratis shuttle naar de kunstmarkt in het centrum en naar Alden Biesen (± 30 min)
 Vertrek station Bilzen naar Alden Biesen: 12u15, 13u15, 14u15
 Vertrek Alden Biesen naar station Bilzen: 15u15, 16u15, 17u15, 18u15

Gratis potje appelconfituur

Neem deel aan één van de activiteiten op de Landschapsdoedag en krijg gratis een potje biologische appelconfituur van De Wroeter.

Deze bon kan ingeruild worden aan de infostand van het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, enkel op 18/09/2011, zolang de voorraad strekt.

BON

Help de akkervogels

Wist je dat er in Limburg een brood te koop is waarmee je de akkervogels in eigen omgeving een handje helpt? De grauwe gors en de veldleeuwerik zijn typische akkervogels die vroeger in grote aantallen voorkwamen in onze streek. Vandaag de dag hebben ze het heel moeilijk en zijn ze met uitsterven bedreigd. Jij kan er iets aan doen. Koop een **b. akkerbrood**, en geef de akkervogels een steuntje in de rug en stimuleer zo een lokaal duurzaam economisch systeem.

Ook de natuur pikt een graantje mee!

Haspengouw is een echte landbouwstreek. Het oogsten gebeurt steeds efficiënter. Dit betekent meer opbrengst voor de landbouwers, maar minder voedsel voor de typische akkervogels zoals de **veldleeuwerik** en de **grauwe gors**. B. akkerbroden worden gebakken met graan van Haspengouwse landbouwers die slechts 90% van het graan oogsten. De overige 10% van het graan blijft in de winter op de akker staan. Op die manier kunnen de akkervogels ook in de moeilijke wintermaanden hun graantje meepikken!

Grauwe gors

Landbouwers en bakkers gezocht

We zijn op zoek naar akkervogelvriendelijke landbouwers die kwaliteitsvolle baktarwe kunnen telen en bakkers die lekkere streekeigen bakkerbroden willen bakken. Ben jij een landbouwer of bakker met een hart voor de natuur? Heb je interesse in een samenwerking met Kortweg Natuur? Neem dan zeker contact op met het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren.

Kortweg Natuur staat voor

- Lokaal geteeld
- Lokaal verwerkt
- Lokaal verkocht
- Goed voor fauna en flora

Waar is het b. akkerbrood te koop?

Je kan het brood kopen bij tal van bakkers om de hoek. De lijst van actief deelnemende bakkers is nog in opbouw. Op de website www.bakkerbrood.be vind je de meest recente verkooplocaties.

Korte berichten

Gidsen gezocht

ALKEN, HASSELT - Heb je een hart voor natuur? Ga je graag met kinderen om? Wil je aan de slag als vrijwilliger? Natuurpunt en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren zijn op zoek naar gemotiveerde vrijwilligers die de beekbrigade en het educatief natuurbeheer willen begeleiden in natuurgebied de Mombeek. Kom naar het infomoment op **maandag 19 september om 19.00 uur in de Wimbert** (Wimmertingenstraat 5, Hasselt). We zijn niet enkel op zoek naar natuurgidsen, ook wie graag de handen uit de mouwen steekt of wie graag iets bijleert is welkom.

Meer info: 011 24 60 23 of katleen.bollen@natuurpunt.be.

Infoavonden Bechsteins vleermuis

HEERS, RIEMST - 2011, het Internationale Jaar van de Vleermuis, is goed van start gegaan in Haspengouw. In het voorjaar werd hard gewerkt in en rond de Kuilen van Vechmaal om de aanwezige vleermuizen opnieuw een goede thuis te geven.

Deze nazomer richten we onze aandacht op de zeldzame Bechsteins vleermuis. Wil je meewerken of kennis maken met deze mysterieuze fladderaar, kom dan naar de infoavond op **donderdag 22 september 2011** (om 19.00 uur in de kleine feestzaal de Bammerd, Paardskerkhofstraat 20, 3870 Heers) of op **donderdag 17 november 2011** (om 20.00 uur in het gemeentehuis van Riemst, Maastrichtersteenweg 2 b, 3770 Riemst). Meer info: joke.rymen@rlh.be

Hazelmuisinfonamiddag

VOEREN - De hazelmuis is zeer zeldzaam en enkel nog te vinden op de grens van Voeren met Nederland en Wallonië. De gemeente Voeren heeft dit diertje dan ook geadopteerd. Op **zondag 16 oktober** kunnen Voerenaars die de infodag vorig jaar gemist hebben kennis maken met de hazelmuis. Om 13.00 uur starten we met de algemene informatie in het dorps huis van Teuven. Daarna gaan we naar buiten om het woongebied van het beestje (en hopelijk ook het beestje zelf) te zien. Meer info: bemelmans.miranda@rlh.be

Feest van de trage weg

VOEREN - Voeren heeft een uniek wegenpatrimonium dat nog goed bewaard is. 23 Oktober, de dag van de trage weg, is dan ook een speciale dag voor inwoners, gebruikers en genietters van de streek. Kom mee een oude zessprong

includigen, die samen met Voerense verenigingen is hersteld en geniet van oude verhalen en gebruiken in de holle wegen. Er zijn wandelingen, huifkartochten en stands. Iedereen is welkom op **23 oktober vanaf 13.30 uur aan de Kerkhofstraat in 's Gravenvoeren**.

Meer info: bemelmans.miranda@rlh.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Danny Deneuker
Stad Borgloon
Daaleindestraat 2
3720 Kortesseem
T 011 31 38 98
F 011 31 53 07
info@rlh.be

Deze krant wordt gratis verspreid op 140.000 exemplaren.

Werkten mee aan deze editie

Redactie RLH-team (An Digneffe, Anneleen Verpoorten, Martin Merken, Kristel Van Lishout, Mieke Vanlangenaeker, Miranda Bemelmans, Kathleen Stappers, Katleen Vandenbergh, Gabriël Erens, Tine Rijvers, Christel Cornelissen, Frederik Santermans, Joke Rymen, Ward Andriessen, Erik Van Esch, Eliane Erens)

Foto's Vildaphoto, Michel Broeckmans, Rene Jansen, Luc Schreurs, RLH

Vormgeving BLIKVOER (Luc Schreurs)

Druk Publirama Kortesseem

Volgende uitgave: voorjaar 2012

Een **Regionaal Landschap** is een streek in Vlaanderen met een waardevol landschap. Naar het voorbeeld van een 'Naturpark' in Duitsland of een 'Parc Naturel Regional' in Frankrijk, werd in onze streek het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren opgericht. Het RLH-team werkt aan de uitbouw van deze streek op vlak van natuur, landschap en natuurgerichte recreatie. In opdracht van de 16 Haspengouwse gemeenten, Voeren, de Provincie Limburg en het Vlaams Gewest. In samenwerking met de Haspengouwse verenigingen voor natuur, landbouw, toerisme en weidelijke jacht. En met de steun van het Agentschap voor Natuur en Bos en het Agentschap voor Ruimte en Erfgoed.

Deze krant kwam tot stand met financiële steun van het Agentschap voor Natuur en Bos en Limburg Sterk Merk.

